

Datum van
inontvangstneming

:

19/09/2025

Zaak C-499/25 [Strinotto] ⁱ

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

22 juli 2025

Verwijzende rechter:

Corte d'appello di Venezia (Italië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

11 juli 2025

Verdachte:

B.C.

---

nr. 9/2025 [OMISSIS]

CORTE D'APPELLO DI VENEZIA

SECONDA SEZIONE PENALE

(rechter in tweede aanleg Venetië, tweede strafkamer)

[OMISSIS]

La Corte d'Appello di Venezia, [OMISSIS]

In de zaak [OMISSIS] tegen B.C. [OMISSIS]

1. Hoofdgeding in Kroatië

Bij beslissing nr. OMISSIS van 30 augustus 2024 heeft de rechter in eerste aanleg Pazin (Kroatië) een maatregel van voorlopige hechtenis tegen B.C. gelast op basis van de in artikel 123, lid 1, punt 5, van het Kroatische wetboek van strafvordering genoemde grond, aangezien zij nooit was verschenen op de terechtzittingen in strafzaak nr. OMISSIS, in het kader waarvan zij de rechtspositie had van

ⁱ Dit is een fictieve naam, die niet overeenkomt met de werkelijke naam van enige partij in de procedure.

verdachte wegens de strafbare feiten van belastingfraude en niet-nakoming van de verplichting om de administratie en de boekhouding te bewaren.

Hoewel zij namelijk regelmatig was opgeroepen voor de terechtzitting van 16 februari 2024 en naar behoren in kennis was gesteld van het feit dat „[...] in geval van afwezigheid zonder geldige reden passende maatregelen jegens haar zouden worden genomen om haar aanwezigheid te verzekeren, te weten haar voorlopige hechtenis [...]”, heeft zij zich zonder enige rechtvaardiging niet ter terechtzitting gemeld.

Betrokkene heeft tegen deze beslissing beroep ingesteld bij de rechter in tweede aanleg Pula. Deze rechter heeft het beroep ongegrond verklaard [OMISSIS] omdat de rechter in eerste aanleg naar behoren had vastgesteld en gemotiveerd dat aan de gronden voor toepassing van de maatregel van voorlopige hechtenis jegens B.C. was voldaan, en met name: 1) het bestaan van een redelijke verdenking dat de verdachte de ten laste gelegde strafbare feiten had gepleegd op basis van het verkregen bewijsmateriaal; 2) het voldoen aan de in artikel 123, lid 1, punt 5, van het Kroatische wetboek van strafvordering bedoelde grond, aangezien de verdachte, die kennis had gekregen van de jegens haar in de Republiek Kroatië ingestelde procedure omdat deze naar behoren was betekend en zij regelmatig was opgeroepen voor de betreffende terechtzittingen, zich nooit had gemeld en evenmin een rechtvaardiging had gegeven voor haar afwezigheid.

De beslissing van de rechter in eerste aanleg Pazin is op 2 januari 2025 onherroepelijk geworden en op basis van deze beslissing heeft dezelfde rechterlijke autoriteit op 14 januari 2025 hangende het proces een Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd.

De verdachte wordt ervan beschuldigd in vereniging met andere personen de volgende economische strafbare feiten te hebben gepleegd: 1) belastingfraude zoals omschreven en strafbaar gesteld in artikel 256, lid 1 en lid 3, Kroatisch wetboek van strafrecht; 2) niet-nakoming van de verplichting om een boekhouding en een handelsadministratie bij te houden, zoals omschreven en strafbaar gesteld in artikel 248, lid 1, van het Kroatische wetboek van strafrecht.

De aan B.C. ten laste gelegde feiten zijn gepleegd in [OMISSIS] (Kroatië tussen 2015 en 2016) [OMISSIS] [OMISSIS] [OMISSIS]

[OMISSIS] *[details over de tenlastelegging]*

2. Ten uitvoerlegging van het EAB in Italië: aanhouding en bekrachtiging

Met het oog op de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel (EAB) dat door de justitiële autoriteit van Kroatië hangende het proces is uitgevaardigd, werd B.C. op 31 januari 2025 in Italië aangehouden [OMISSIS].

Tijdens de terechtzitting waarin de aanhouding werd bekrachtigd (1 februari 2025) heeft de verdachte verklaard dat zij ongeveer 10 jaar geleden (zij herinnerde zich de periode niet precies) enig bestuurder van vennootschap [OMISSIS] in Buje (Kroatië) was en dat zij deze opdracht van twee personen (die zij met name noemde) had aanvaard. Zij waren de echte bestuurders van de onderneming en hadden haar kleine bedragen (100-200 EUR) toegezegd om deze taak op zich te nemen. Telkens wanneer zij naar de vennootschap ging om papieren te ondertekenen, werden haar (op dezelfde dag) bedragen overhandigd. Zij had deze opdracht aanvaard omdat zij in financiële moeilijkheden verkeerde en haar zieke broer moest verzorgen en onderhouden. Zij was niet op de hoogte van de activiteiten van de vennootschap, wist niets van de boekhouding en de belastingen die hadden moeten worden betaald, aangezien zij zelfs niet in staat was een computer te gebruiken.

Zij heeft niet ingestemd met de overlevering en geen afstand gedaan van het specialiteitsbeginsel.

Tijdens deze terechtzitting heeft de raadsman benadrukt dat zijn cliënte in Italië verblijft, een vaste baan heeft en haar moeder, die in een bejaardenhuis woont, dagelijks moet bijstaan. Op dit moment heeft zij, zoals haar raadsman heeft verklaard, haar instemming met de overlevering niet kenbaar gemaakt, hoewel zij voornemens is deel te nemen aan het proces in Kroatië waar zij vergezeld zou worden door diezelfde raadslieden.

Bij de sluiting van de zitting ter bekrachtiging van de aanhouding heeft de bevoegde rechter deze bekrachtigd en bepaald dat aan de verdachte de toezichtmaatregel van verplichte periodieke melding [OMISSIS] bij een politiebureau wordt opgelegd.

Bij de sluiting van de terechtzitting van 13 februari 2025, die was vastgesteld om te beslissen op het verzoek tot overlevering van de rechterlijke autoriteit van Kroatië, werd een terugverwijzing gelast om aanvullende informatie te verkrijgen over het voorwerp van het EAB, met name om beter te bepalen of het EAB uitsluitend tot doel had te waarborgen dat B.C., als verdachte in het lopende proces, in persoon aanwezig zou zijn bij de rechterlijke autoriteit van Kroatië, dan wel of er verschillende bijkomende voorlopige doeleinden waren die het EAB konden rechtvaardigen.

[OMISSIS] [procedure]

Bij nota nr. OMISSIS van 11 juni 2025 [OMISSIS] heeft de rechter in eerste aanleg Pazin gepreciseerd dat het EAB ten laste van B.C. uitsluitend was uitgevaardigd om haar deelname aan het jegens haar ingeleide proces veilig te stellen. Gezien de wens die B.C. (bij de bekrachtiging van de aanhouding) heeft geuit om te willen deelnemen aan het proces in Kroatië (waar zij zou worden vergezeld door de raadslieden die daarvan de verzekering hebben gegeven) heeft de verwijzende rechter ter terechtzitting van 14 mei 2025 een beschikking

gegeven waarin hij de autoriteit van Kroatië heeft verzocht om te beoordelen of het opportuun is om een Europees onderzoeksbevel (EOB) uit te vaardigen door een verzoek te doen gericht op de deelname van de verdachte aan het proces per videoconferentie in de zin van artikel 24, lid 1, tweede volzin, van richtlijn 2014/41/EU van het Europees Parlement en de Raad van 3 april 2014. Voorts heeft de verwijzende rechter verzekerd dat de videoconferentie in zijn kantoren zal worden gehouden op de datum en het tijdstip die eventueel door de autoriteit van Kroatië worden aangegeven en dat aan de overige verplichtingen uit hoofde van artikel 24, lid 3, van richtlijn 2014/41/EU zal worden voldaan.

De verwijzende rechter heeft opgemerkt dat, gelet op het voornemen van de verdachte om bij het proces aanwezig te zijn, haar deelname kon worden verzekerd via het EOB, een minder ingrijpend instrument voor justitiële samenwerking dan het EAB (dat de *traditio in vinculis* van de verdachte veronderstelt en in het onderhavige geval haar detentie in een Kroatische gevangenis gedurende ten minste 30 dagen).

3. Italiaanse wetgeving: het proces bij verstek

3.1. In de Italiaanse rechtsorde is de verdachte niet verplicht om aan het proces deel te nemen en geldt de procedure van het proces *in absentia* die bij *Legge n. 67 del 28 april 2024* (wet nr. 67 van 28 april 2014), zoals onlangs gewijzigd bij *D.lgs. n. 150 del 10 ottobre 2022* (wetsbesluit nr. 150 van 10 oktober 2022; hierna: „D.lgs. 150/2022) („Riforma Cartabia”). Volgens de regels inzake verstek, [...] kan het proces ook in afwezigheid van de verdachte plaatsvinden, alleen indien vaststaat dat hij daadwerkelijk kennis heeft gekregen van de *vocatio in iudicium* en dat het niet deelnemen aan het proces het resultaat is van zijn vrijwillige keuze. Aangezien de verdachte daarentegen het recht heeft om deel te nemen aan het proces, moet het proces, indien hij ervan op de hoogte is gesteld en het feit dat hij niet verschijnt niet het gevolg is van onvoorziene omstandigheden, overmacht of andere absolute verhindering, worden uitgesteld totdat de oorzaak van de verhindering ophoudt te bestaan.

Bij D.lgs. 150/2022 zijn in de *codice di procedura penale* (wetboek van strafvordering; hierna „c.p.p.”) twee nieuwe artikelen ingevoegd, namelijk artikel 133 bis¹ en artikel 133 ter², die bepalen dat wanneer de rechterlijke

1 Artikel 133 bis c.p.p.: “Wanneer de rechterlijke autoriteit beslist dat een handeling op afstand wordt verricht of dat een of meer partijen op afstand kunnen deelnemen aan het verrichten van een handeling of aan het houden van een terechtzitting, worden, tenzij anders is bepaald, de bepalingen van artikel 133 ter in acht genomen.”

2 Artikel 133 ter c.p.p.: „Wanneer een rechterlijke autoriteit gelast dat een handeling op afstand wordt verricht of dat een of meer partijen op afstand deelnemen aan het verrichten van een handeling of aan het houden van een terechtzitting, beslist hij bij met redenen omklede beschikking. [OMISSIS]

In de in lid 1 bedoelde gevallen wordt een audiovisuele verbinding tot stand gebracht tussen de rechtszaal of het gerechtelijk bureau en de plaats waar zich de personen bevinden die de

autoriteit de deelname op afstand aan de procedure gelast, de regels voor de afstemming tussen de deelname op afstand en de eerbiediging van de grondrechten van de partijen en het beginsel van hoor en wederhoor in acht moeten worden genomen (zoals de Corte Costituzionale (grondwettelijk hof) in arrest nr. 342/1999 en het EHRM in het arrest ██████████ tegen Italië hebben verklaard).

De huidige regeling van de procedure op afstand bepaalt dus dat de beslissing om een of meer partijen toe te staan op afstand aan het proces deel te nemen aan de rechterlijke autoriteit toekomt. Deze deelname vindt op straffe van nietigheid plaats door middel van een audiovisuele verbinding tussen de rechtszaal en een andere plaats die passend is om de behandeling op tegenspraak en de daadwerkelijke deelname van partijen aan de terechtzitting te beschermen. [OMISSIS] (overige details)

3.2. Zoals uit het voorgaande duidelijk volgt, voorziet de Italiaanse wetgeving geenszins in het nemen van een toezichtmaatregel om de aanwezigheid van de verdachte bij het proces te verzekeren, aangezien het hem vrij staat om daarbij al dan niet aanwezig te zijn.

Alleen in de gevallen die in de wet zijn vastgesteld (bijvoorbeeld wanneer een herkenning in persoon of een confrontatie tijdens het proces noodzakelijk is) kan de rechter die de zaak behandelt, bij met redenen omklede beschikking, gelasten

handeling verrichten of op afstand deelnemen aan de terechtzitting. De plaats waar de personen zich bevinden die de handeling verrichten of op afstand deelnemen aan de terechtzitting wordt gelijkgesteld met de rechtszaal.

De audiovisuele verbinding wordt op straffe van nietigheid tot stand gebracht op een wijze die de behandeling op tegenspraak en de daadwerkelijke deelname van de partijen aan de handeling of de terechtzitting waarborgt en de gelijktijdige, daadwerkelijke en wederzijdse zichtbaarheid van de op de verschillende plaatsen aanwezige personen en de mogelijkheid voor elk van hen om te horen wat door de anderen wordt gezegd, waarborgt. In geval van een openbare terechtzitting wordt gezorgd voor een passende bekendmaking van de handelingen die op afstand zijn verricht.

Er wordt altijd gelast dat een audiovisuele opname van de handeling of de terechtzitting wordt gemaakt.

Onverminderd het bepaalde in de leden 5, 6 en 7, stellen de personen die de handeling verrichten of deelnemen aan de terechtzitting op afstand zich altijd in verbinding vanuit een ander gerechtelijk bureau of een bureau van de gerechtelijke politie. [OMISSIS]

Wanneer zij de handeling verrichten of op afstand deelnemen aan de terechtzitting stellen personen die gedetineerd zijn zich in verbinding vanaf de plaats waar zij zich bevinden.

[OMISSIS].

Raadsliden stellen zich in verbinding vanuit hun kantoren of een andere plaats, mits deze passend zijn. In elk geval is het recht gewaarborgd van raadsliden of hun plaatsvervangers om aanwezig te zijn op de plaats waar hun cliënt zich bevindt. Tevens is het recht van raadsliden of hun plaatsvervangers gewaarborgd om elkaar en hun cliënt vertrouwelijk te raadplegen met behulp van passende technische middelen.

dat de verdachte aan hem wordt voorgeleid, in voorkomend geval met de sterke arm. De persoon die met de sterke arm wordt voorgeleid, kan niet langer ter beschikking worden gehouden dan de duur van de vastgestelde handeling en de daaropvolgende handelingen waarvoor zijn aanwezigheid nog steeds noodzakelijk is en hij kan in geen geval langer dan 24 uur worden vastgehouden (artikel 132 c.p.p.).

In het kader van een strafprocedure kan een toezichtmaatregel slechts worden genomen indien een van de volgende gronden zich voordoet: a) wanneer er specifieke en dwingende eisen gelden die betrekking hebben op het onderzoek naar de feiten waarvoor vervolging plaatsvindt in verband met situaties waarin sprake is van concreet en actueel gevaar voor het verkrijgen of de authenticiteit van het bewijs; b) wanneer de verdachte voortvluchtig is of er een reëel en actueel risico bestaat dat hij op de vlucht slaat; c) wanneer er een concreet en actueel risico bestaat dat de verdachte ernstige misdrijven zal plegen met behulp van wapens of andere middelen van persoonlijk geweld of tegen de grondwettelijke orde of misdrijven van georganiseerde criminaliteit of dezelfde soort als die waarvoor de vervolging plaatsvindt (artikelen 274 e.v. c.p.p.).

4. **Unierecht**

4.1. Evenredigheidsbeginsel

Artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie luidt als volgt:

„De uitoefening van die bevoegdheden wordt beheerst door de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid” (lid 1[, tweede volzin]); „Krachtens het evenredigheidsbeginsel gaan de inhoud en de vorm van het optreden van de Unie niet verder dan wat nodig is om de doelstellingen van de Verdragen te verwezenlijken” (lid 4[, eerste volzin]).

Artikelen 51 van Handvest van de grondrechten van de Europese Unie luidt als volgt:

„1. De bepalingen van dit Handvest zijn gericht tot de instellingen, organen en instanties van de Unie met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel, alsmede, uitsluitend wanneer zij het recht van de Unie ten uitvoer brengen, tot de lidstaten. Derhalve eerbiedigen zij de rechten, leven zij de beginselen na en bevorderen zij de toepassing ervan overeenkomstig hun respectieve bevoegdheden [...].”

Overweging 7 van kaderbesluit 2002/584 luidt als volgt:

„Daar de beoogde vervanging van het multilaterale uitleveringsstelsel, gebaseerd op het Europees Verdrag betreffende uitlevering van 13 december 1957 niet voldoende door de lidstaten op unilaterale wijze kan worden verwezenlijkt en derhalve wegens de dimensie en effecten ervan beter op het niveau van de Unie haar beslag kan krijgen, kan de Raad overeenkomstig het in artikel 2 van het

Verdrag betreffende de Europese Unie en in artikel 5 van het EG-Verdrag neergelegde subsidiariteitsbeginsel maatregelen nemen. Overeenkomstig het evenredigheidsbeginsel, zoals in laatstgenoemd artikel neergelegd, gaat dit kaderbesluit niet verder dan nodig is om deze doelstelling te verwezenlijken.”

4.2. Europees aanhoudingsbevel

Artikel 1, lid 1, van het kaderbesluit 2002/584 JBZ van de Raad van 13 juni 2002 [betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten] bepaalt het volgende:

„Het Europees aanhoudingsbevel is een rechterlijke beslissing die door een lidstaat wordt uitgevaardigd met het oog op de aanhouding en de overlevering door een andere lidstaat van een persoon die gezocht wordt met het oog op strafvervolging of uitvoering van een tot vrijheidsbeneming strekkende straf of maatregel.”

Het kan worden uitgevaardigd voor de strafvervolging wegens feiten die door de wet van de uitvaardigende lidstaat strafbaar zijn gesteld met een vrijheidsstraf of een tot vrijheidsbeneming strekkende maatregel, met een maximum van ten minste twaalf maanden (artikel 2 kaderbesluit).

De uitdrukking „strafrechtelijke vervolging” omvat ook de fase voorafgaand aan het proces van de strafprocedure. Het „procedurele” EAB (uitgevaardigd met het oog op strafvervolging) vereist dat de bevoegde rechterlijke autoriteiten van de verzoekende lidstaat vooraf een nationaal aanhoudingsbevel of een andere voor tenuitvoerlegging vatbare gelijkwaardige rechterlijke beslissing uitvaardigen (artikel 8, lid 1, onder c))³.

Het EAB-stelsel omvat immers een dubbele bescherming van de procedurele rechten en de grondrechten die de gezochte persoon ten goede moet komen, te weten de rechterlijke bescherming op het eerste niveau bij de vaststelling van een nationale rechterlijke beslissing, zoals een nationaal aanhoudingsbevel, en de bescherming die op het tweede niveau moet worden gewaarborgd bij de uitvaardiging van het EAB.

Deze twee niveaus van rechterlijke bescherming worden in het onderhavige geval gewaarborgd, aangezien de bevoegde rechterlijke autoriteiten van Kroatië vóór de uitvaardiging van het Europees aanhoudingsbevel dat in de onderhavige zaak aan de orde is de interne uitvoerbare rechterlijke beslissing hebben genomen, te weten beschikking nr. [OMISSIS] waarbij de rechter in eerste aanleg Pazin heeft gelast jegens B.C. de aan het proces voorafgaande maatregel van voorlopige hechtenis toe te passen, waarop vervolgens het betreffende EAB is gebaseerd.

³ In dit verband wordt verwezen naar het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 1 juni 2016, Bob-Dogi, C-241/15, EU:C:2016:385, waarin het Hof heeft verduidelijkt dat het nationale aanhoudingsbevel of de gelijkwaardige rechterlijke beslissing van het EAB te onderscheiden beslissingen zijn.

4.3. Europees onderzoeksbevel

Richtlijn 2014/41/EU van het Europees Parlement en de Raad van 3 april 2014 heeft betrekking op het Europees onderzoeksbevel, een instrument voor justitiële samenwerking ter verkrijging van bewijsmateriaal in een andere lidstaat dat in elk stadium van de strafprocedure, met inbegrip van de fase van het proces, voor elke onderzoeksmaatregel kan worden uitgevaardigd.

Artikel 24 van de richtlijn, met het opschrift „Verhoor per videoconferentie of met andere audiovisuele transmissiemiddelen” bepaalt het volgende:

„1. [...] De uitvaardigende autoriteit kan tevens een EOB uitvaardigen voor het verhoren van een verdachte of een beschuldigde persoon per videoconferentie of met andere audiovisuele transmissiemiddelen.

2. In aanvulling op de in artikel 11 genoemde gronden voor weigering van erkenning of tenuitvoerlegging kan de tenuitvoerlegging van het EOB worden geweigerd indien: a) de verdachte of beschuldigde persoon er niet in toestemt, of b) de tenuitvoerlegging van een dergelijke onderzoeksmaatregel in een bepaalde zaak strijdig is met de fundamentele beginselen van het recht van de uitvoerende staat.

3. De praktische regeling wordt overeengekomen tussen de uitvaardigende autoriteit en de uitvoerende autoriteit. Bij de regeling verbindt de uitvoerende autoriteit zich ertoe: a) [...]; b) de verdachte of de beschuldigde persoon in overeenstemming met de nadere regels van het recht van de uitvaardigende staat te gelasten voor het verhoor te verschijnen en de betrokkene op zijn rechten volgens het recht van de uitvaardigende staat te wijzen, op een tijdstip dat het hem mogelijk maakt zijn rechten op verdediging daadwerkelijk uit te oefenen; [...].

4. Indien in de omstandigheden van een specifiek geval de uitvoerende autoriteit niet over de technische middelen voor een verhoor per videoconferentie beschikt, kunnen deze na overleg ter beschikking worden gesteld door de uitvaardigende staat.”

In overweging 25 staat te lezen dat in de richtlijn „[...] regels [worden] bepaald voor het ten uitvoer leggen van een onderzoeksmaatregel, in elke fase van de strafprocedure, dus ook op het proces zelf, indien nodig met deelname van de betrokkene, met als doel bewijsmateriaal te verzamelen. Er kan bijvoorbeeld een EOB worden uitgevaardigd voor de tijdelijke overbrenging van de betrokkene naar de uitvaardigende staat of met het oog op een verhoor per videoconferentie. Indien de betrokkene echter naar een andere lidstaat wordt overgebracht om er te worden vervolgd en ook te worden berecht, dient er een Europees aanhoudingsbevel (EAB) te worden uitgevaardigd overeenkomstig Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad.”

In overweging 26 staat echter te lezen dat „de uitvaardigende autoriteit [...], met het oog op een proportionele toepassing van een EAB, [zou] moeten nagaan of

een EOB een effectief en evenredig middel is voor het voeren van een strafprocedure. De uitvaardigende autoriteit zou met name moeten nagaan of het uitvaardigen van een EOB voor het horen van een verdachte of een beschuldigde persoon middels een videoconferentie een effectief alternatief kan zijn.”

Deze oplossing wordt ook bevestigd door de „Mededeling van de Commissie – Handleiding voor het uitvaardigen van een Europees aanhoudingsbevel”⁴, waarin wordt gesteld dat het doel van het Europees aanhoudingsbevel echter niet is om personen over te dragen louter om als verdachte te worden verhoord; deze specifieke doelstelling moet immers worden bereikt door gebruik te maken van andere maatregelen inzake justitiële samenwerking zoals het EOB.

5. Antwoord van de uitvaardigende rechterlijke autoriteit

[OMISSIS] Het antwoord van de rechterlijke autoriteit van Kroatië (gedateerd 11 juni 2025) op het verzoek van de verwijzende rechter betreffende de mogelijkheid om in plaats van het EAB gebruik te maken van de EOB is toegezonden.

De rechter in eerste aanleg Pazin heeft erop gewezen dat het niet mogelijk is om de fysieke aanwezigheid van de verdachte te vervangen door middelen voor communicatie op afstand, zoals bijvoorbeeld de videoconferentie, aangezien haar daadwerkelijke persoonlijke aanwezigheid ter terechtzitting noodzakelijk is. De aanwezigheid van de verdachte is naar Kroatisch recht immers een absolute voorwaarde voor het houden van de zitting waarop de zaak inhoudelijk wordt behandeld. De uitvaardigende rechterlijke autoriteit benadrukt dat het EOB een instrument is dat uitsluitend betrekking heeft op de bewijsgaring en niet op de garantie dat de verdachte tijdens de procedure aanwezig is, en daarom niet in de plaats kan komen van het EAB. Bovendien is het tegen verdachte B.C. uitgevaardigde EAB niet uitgevaardigd met het oog op het verhoor van de verdachte, noch met het oog op het uitvoeren van een confrontatie, noch voor enig onderzoek, maar enkel om de aanwezigheid van de verdachte te waarborgen, hetgeen volgens de Kroatische wetgeving een noodzakelijke voorwaarde is voor het beginnen van de zitting waarop de zaak inhoudelijk wordt behandeld.

In de Kroatische wetgeving is bovendien alleen de mogelijkheid vastgesteld om videoconferenties te gebruiken als middel om getuigen te verhoren, terwijl er geen

⁴ „Mededeling van de Commissie – Handboek voor het uitvaardigen van een Europees aanhoudingsbevel” van 15 december 2023, beschikbaar op de website

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/IT/TXT/HTML/?uri=OJ:C 202301270>

In paragraaf 2.1.1. staat het volgende te lezen: „Tenuitvoerlegging van een strafvervolgning’ omvat de fase vóór het proces van de strafprocedure. Het doel van het EAB is echter niet om personen over te dragen louter om als verdachte te worden verhoord. Daarvoor kunnen andere maatregelen zoals het Europees onderzoeksbevel (EOB) in overweging worden genomen. In punt 2.5 worden andere maatregelen voor justitiële samenwerking kort besproken.”

rechtskader bestaat op grond waarvan de videoconferentie kan worden gebruikt om te waarborgen dat de verdachte ter terechtzitting aanwezig is.

6. Standpunt van de Corte d'appello di Venezia

De vraag rijst dus of het gebruik van het Europees aanhoudingsbevel – dat uiteraard tot gevolg heeft dat de rechten van de betrokkene aanzienlijk worden aangetast, in de eerste plaats het recht op individuele vrijheid – kan worden geacht evenredig te zijn aan het doel waarvoor het is uitgevaardigd, dat wil zeggen louter omdat de verdachte moet deelnemen aan de terechtzitting in de lopende (of te beginnen) strafprocedure bij de rechter in eerste aanleg Pazin.

Met name moet worden nagegaan of hetzelfde doel kan worden nagestreefd met de uitvaardiging van een EOB, een doeltreffend instrument voor justitiële samenwerking, aangezien het EOB minder ingrijpend is dan het EAB.

Hoewel de evenredigheidstoetsing in de EAB-procedure voorbehouden blijft aan de verzoekende lidstaat, moet worden benadrukt dat het evenredigheidsbeginsel een fundamentele pijler vormt van het beleid van de Unie dat moet worden nagestreefd en uitgevoerd op de wijze die de rechten van de burgers van de Unie het minst aantast⁵.

De toepassing van dit fundamentele beginsel en, meer in het algemeen, van het Handvest wordt herhaald in de bovengenoemde regelingen betreffende het EAB en het EOB.

Kaderbesluit 2002/584/JBZ bepaalt in artikel 1, lid 3, met name dat „dit kaderbesluit [...] niet tot gevolg [kan] hebben dat de verplichting tot eerbiediging van de grondrechten en de fundamentele rechtsbeginselen, zoals die zijn neergelegd in artikel 6 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, wordt aangetast”.

Richtlijn 2014/41/EU bepaalt in de al aangehaalde overweging 26 dat „de uitvaardigende autoriteit [...], met het oog op een proportionele toepassing van een EAB, [zou] moeten nagaan of een EOB een effectief en evenredig middel is voor het voeren van een strafprocedure. De uitvaardigende autoriteit zou met name moeten nagaan of het uitvaardigen van een EOB voor het horen van een verdachte of een beschuldigde persoon middels een videoconferentie een effectief alternatief kan zijn.”

Wat betreft de onderhavige zaak heeft de rechterlijke autoriteit van Kroatië een EAB uitgevaardigd met als enig doel te waarborgen dat B.C. aanwezig is bij de zittingen in de procedure die jegens haar wordt gevoerd.

⁵ Zoals gezegd, is het evenredigheidsbeginsel neergelegd in artikel 5, lid 4, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) en in artikel 51 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (Handvest).

De verwijzende rechter is zich ervan bewust dat de rechtsorden van bepaalde lidstaten vereisen dat de verdachte aanwezig is bij het proces. Hij is evenwel van mening dat deze procedurele doelstelling in het geval van B.C. doeltreffend kan worden nagestreefd door gebruik te maken van het minder ingrijpende instrument van justitiële samenwerking dat het EOB vormt. In dit geval zou dat betrekking moeten hebben op het verzoek om deelname van de verdachte aan het proces en het verhoren van deze verdachte tijdens dit proces per videoconferentie. Deze oplossing lijkt meer in overeenstemming te zijn met het evenredigheidsbeginsel en meer recht te doen aan de doelstellingen die ten grondslag liggen aan bovengenoemde supranationale regelingen (kaderbesluit 2002/584/JBZ en richtlijn 2014/41/EU).

Ten slotte moet worden benadrukt dat de strafbare feiten waarvoor de Kroatische rechterlijke autoriteit vervolging heeft ingesteld teruggaan tot de jaren 2015-2016 (dat wil zeggen 10 jaar geleden) en dat de verdachte uitdrukkelijk heeft verklaard dat zij bij het proces aanwezig wil zijn, vergezeld van haar advocaten die ook hebben verzekerd dat zij haar zouden vergezellen bij de rechter in eerste aanleg Pazin op de vastgestelde zittingsdatum.

Gelet op het voorgaande is de verwijzende rechter van oordeel dat de handhaving van het EAB door de uitvaardigende autoriteit, met de gevolgen die dit instrument met zich meebrengt – *traditio in vinculis* en vasthouden aan de voorlopige hechtenis in de gevangenis gedurende een periode die volgens de uitvaardigende autoriteit 30 dagen zal bedragen – niet in overeenstemming is met het evenredigheidsbeginsel.

6. Prejudiciële verwijzing naar het Hof van Justitie van de Europese Unie

Om bovengenoemde redenen legt de verwijzende rechter [OMISSIS], gelet op artikel 267 VWEU, het Hof de volgende prejudiciële vragen voor:

„1. Staat artikel 24 van richtlijn 2014/41/EU, voor zover daarin is bepaald dat de uitvaardigende autoriteit een [Europees onderzoeksbevel (EOB)] tevens kan uitvaardigen met het oog op het verhoren van een verdachte of een beschuldigde persoon per videoconferentie of met andere audiovisuele transmissiemiddelen, gelezen in het licht van de overwegingen [25] en 26 van deze richtlijn, toe dat een EOB wordt uitgevaardigd met het oog op het verhoren per videoconferentie van een verdachte die in de uitvoerende staat niet in hechtenis zit, teneinde zijn aanwezigheid bij en deelname aan de lopende strafprocedure in de uitvaardigende staat te waarborgen?

2. Indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord, kan de uitvoerende rechterlijke autoriteit, in het geval er al een ‚procedureel’ [Europees aanhoudingsbevel (EAB)] is uitgevaardigd (met het oog op strafvervolging) dat louter tot doel heeft te waarborgen dat de verdachte deelneemt aan het proces in de uitvaardigende staat, verzoeken om het EAB in te trekken en een EOB uit te

vaardigen voor het verhoren van de verdachte per videoconferentie teneinde te waarborgen dat deze aanwezig is bij en deelneemt aan het lopende strafproces in de uitvaardigende staat?

3. Indien de tweede vraag bevestigend wordt beantwoord, moet de rechterlijke autoriteit van de uitvaardigende staat het EAB intrekken en in plaats daarvan een EOB uitvaardigen voor het verhoren van de verdachte per videoconferentie teneinde te waarborgen dat deze aanwezig is bij en deelneemt aan het lopende strafproces in de uitvaardigende staat?

4. Indien de tweede vraag ontkennend wordt beantwoord, kan of moet de uitvaardigende staat het EAB intrekken, wanneer de verdachte heeft verklaard dat hij aanwezig wil zijn bij het lopende strafproces in deze staat en zijn raadslieden hebben verzekerd dat zij de verdachte tijdens de terechtzitting in het strafproces bij de rechter van de uitvaardigende staat zullen vergezellen?”

Schorst de behandeling van de zaak tot de uitspraak van het Hof.

Venetië, 9 juli 2025

[OMISSIS]

[handtekeningen]